

Ohjauskortisto

Erytyistä tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamiseen

Yleistä oppimisvaikeuksista

1. Yksittäisiä oppimisvaikeuksia esiintyy n. 5-10% väestöstä
2. Oppimisvaikeudet esiintyvät usein päällekkäisiä erilaisina yhdistelminä
3. Opiskelijan tuen tarpeet ja tukitoimet ovat yksilöllisiä
4. Ilmenevät eri tavoin eri elämänvaiheessa
5. Oppimisvaikeudet ja heikot perustaidot aiheuttavat usein alisuoriutumista, vetäytymistä ja heikkoa itsetuntoa
6. Henkilöllä voi olla pitkälle kehiteltyjä peittämis- ja hallintastrategioita
7. Oppimisvaikeuksia omaavalla henkilöllä on usein erityisosaamista, joka jää helposti huomaamatta
8. Avoin kommunikaatio, moniammatillinen yhteistyö, riittävä ohjaus ja tuki ovat tärkeissä rooleissa henkilön kiinnittymiseksi osaksi ympäröivää yhteiskuntaa

Lisätietoa: [Tietoa oppimisesta ja oppimisvaikeuksista](#) • Niilo Mäki Instituutti (nmi.fi)

Hyviä käytäntöjä oppimisen ohjaamiseen

1. Kysy opiskelijalta miten hän oppii parhaiten
2. Esittele tilat ja ihmiset
3. Anna opiskelijalle esimerkki tehtävästä, näytä mallia
4. Kerro selkeästi, mikä on tehtävän tavoite ja aikataulu
5. Aikatauluta ja tauota työ selkeästi ja riittävästi
6. Pilko ohjeet osiin ja ohjaa yksi vaihe kerrallaan
7. Toista ohjeet tarvittaessa
8. Anna tarvittaessa suullisen ohjeen lisäksi myös kuvallinen tai kirjallinen ohje
9. Varmista ohjeen ymmärtäminen; pyydä opiskelijaa kertomaan annettu tehtävä ja aikataulu omin sanoin
10. Pysy rauhallisena, luo turvallinen ilmapiiri
11. Kannusta ja rohkaise, anna palautetta onnistumisista
12. Pyydä opiskelijaa kysymään neuvoa matalalla kynnyksellä

Lisätietoa: [Perustietoa oppimisvaikeuksista – Erilaisten oppijoiden liitto ry \(eoliitto.fi\)](#)

1. Hahmottamisen vaikeudet

Hahmottamisen vaikeudet voivat ilmetä esim.:

- nähdyn, kuullun tai ympäröivän tilan hahmottaminen vaikeaa
- vaikeus arvioida avaruudellisia suhteita ja suuntia
- vaikeus hahmottaa kokonaisuuksia
- vaikeus tunnistaa yksityiskohtia
- työmuistin heikkous, suullisten ohjeiden ymmärtäminen ja ajanhallinta haastavaa

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

- rauhallinen ympäristö, kiireetön ilmapiiri
- esimerkin antaminen
- työtehtävien ja ohjeiden pilkkominen pienempiin osiin
- kirjalliset/ kuvalliset ohjeet
- selkeä aikataulu ja tehtävät
- puhelimen ja tietokoneen muistutustoiminnot
- tärkeiden asioiden korostus/alleviivaus

Lisätietoa: [HAHKU – Hahmottamisvaikeuksien tietopalvelu](#)

2. Tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet (esim. ADHD tai ADD)

Tarkkaavaisuusvaikeudet (ADD/ADHD) voivat ilmetä esim.:

- keskittyminen, ohjeiden seuraaminen ja tehtävien loppuun saattaminen vaikeaa
- hajamielisyys ja tavaroiden unohtelu
- vaihteleva suorituskyky
- ulkopuolisista ärsykkeistä häiriintyminen
- mahdolliset haasteet sosiaalisissa suhteissa ja oman toiminnan ohjaamisessa
- myöhästely, omiin ajatuksiin uppoutuminen

Ylivilkkaus ja impulsiivisuus (ADHD) saattaa ilmetä esim.:

- paikoillaan pysyminen vaikeaa
- jatkuva liikehdintä, esineiden hypistely
- levottomuus, puhuminen ja toiminta ennen ajattelua
- toisten keskeyttäminen, häiritseminen, päälle puhuminen

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

- työskentelyn rytmitys, tauot liikkumiseen
- selkeä aikataulu ja tehtävät
- visuaaliset ohjeet, kello, kalenteri, muistutukset, tehtävälistat
- hypisteltävä materiaali, lippalakki, vastamelukuulokkeet/ musiikin kuuntelu
- häiriötön työskentelypaikka, oma työskentelytila, ympäristön ärsykkeiden karsiminen
- vaihtelevat tehtävät
- välitön palaute

Lisätietoa: [Yleistä tietoa adhd:stä - ADHD-liitto](#)

3. Kielelliset vaikeudet

Kielelliset vaikeudet voivat ilmetä esim.:

- ääneen lukeminen ja tekstin tuottaminen voi olla vastenmielistä ja virheeltistä
- pitkien ohjeiden sekä luetun ymmärtäminen voi olla vaikeaa
- sanavaraston niukkuus
- kirjaimet ja numerot sekä suunnat voivat sekoittua
- aika ja päivämäärät voivat sekoittua

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

- selkokieli, yksi ohje kerrallaan
- tietotekniikan tuomat mahdollisuudet, mm. lukija- ja sanelutoiminnot, syventävän lukuohjelman käyttö
- kuvallinen materiaali, kirjallisen materiaalin jakaminen etukäteen
- muistiinpanot kameralla
- mahdollisuus vastata suullisesti kirjallisen sijaan
- lisäaika kirjallisiin tehtäviin

Lisätietoa: [Lukihäiriö - Tervetuloa Lukihäiriö.fi -sivustolle! \(lukihairio.fi\)](https://lukihairio.fi)

4. Matemaattiset oppimisvaikeudet

Matemaattiset oppimisvaikeudet voivat ilmetä esim.:

- matematiikkaan liittyvää ahdistusta
- sinnikkäitä pulmia peruslaskutaitojen oppimisessa
- vaikeus ymmärtää matemaattisia merkkejä, arvioida lukumääriä tai mittayksiköitä
- vaikeus hahmottaa pitkiä numerosarjoja
- vaikeus ymmärtää laskutoimitusten ideaa ja sanallisia tehtäviä

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

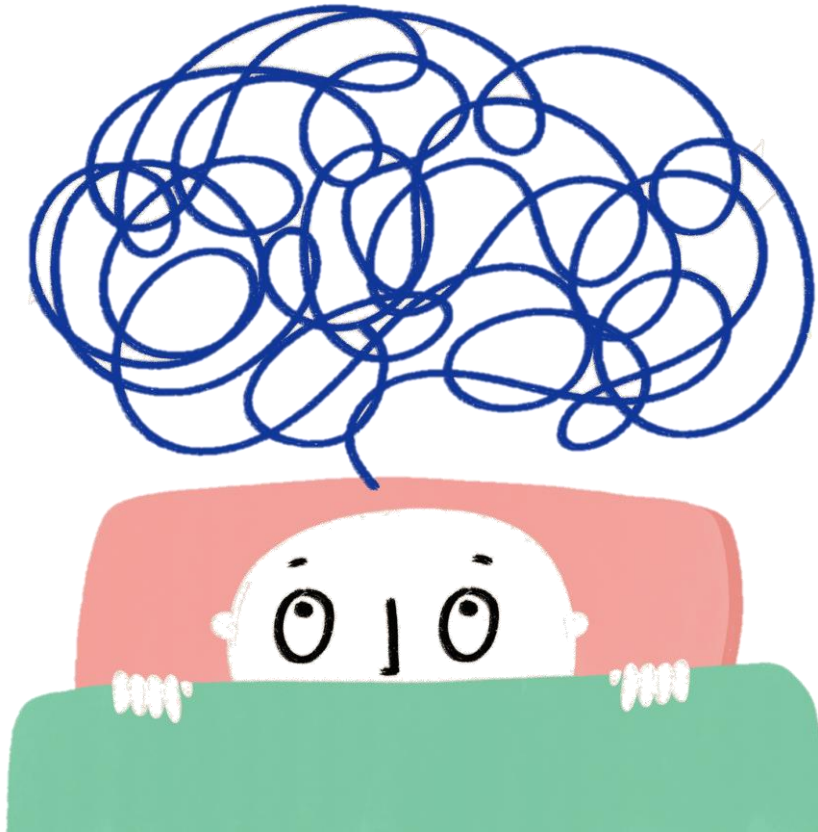
- monipuoliset opetusstrategiat
- havainnollistavat materiaalit
- sanallisten tehtävien visualisointi
- perustaitojen ja matematiikan käsitteiden vahvistaminen
- yksilöllinen ohjaus
- laskimen ja sovellusten hyödyntäminen

Lisätietoa: [Matematiikka - oppimisvaikeus.fi](https://www.matematiikka-oppimisvaikeus.fi)

5. Mielen terveyden häiriöt

Mielen terveyden häiriöt voivat ilmetä esim.:

- masennuksena sekä ahdistuneisuus/paniikkihäiriönä
- keskittymis- ja muistivaikeudet, aloitekyvyttömyys
- alentunut stressinsietokyky, matala ärsytyskynnys
- syrjään vetäytyminen, sosiaalisten taitojen puute
- poissaolot, myöhästelyt

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

- toimintatapojen miettiminen yhdessä opiskelijan kanssa
- mahdolliset yksilölliset tavoitteet ja aikataulut
- selkeät (visuaaliset) ohjeet ja aikataulut
- ajan hahmottaminen muistutuksilla
- rinnakkain työskentely, riittävä tuki
- tehtävien rytmitys, tauot
- turvallinen ja rauhallinen ilmapiiri

Lisätietoa: [Etusivu](#) | [Mielen terveydestalo.fi](#)

6. Autismikirjo

Autismikirjon häiriö voi ilmetä esim.:

- taipumus ottaa asiat kirjaimellisesti
- herkkyys muutoksille ja stressille
- haaste tulkita toisten ilmeitä ja eleitä ja ottaa katsekontaktia
- toiminnanohjauksen vaikeudet
- aistiyliherkkyys
- erityiset mielenkiinnon kohteet
- riippuvuus rutiineihin, juuttuminen

Opiskelija saattaa hyötyä seuraavista asioista:

- asioiden ennakointi, struktuuri ja visualisointi
- selkeät ja tarkat tehtävät ja aikataulu
- ohjeistus mitä, missä, milloin ja kenen kanssa tapahtuu
- kerro muutoksista ajoissa
- käytä selkokieltä, vältä kielikuvia
- anna aikaa, rauhallinen ja kiireetön ilmapiiri
- aurinkolasien, vastamelukuulokkeiden käyttö
- häiriötön työskentelypaikka, oma työskentelytila, ympäristön ärsykkeiden karsiminen

Lisätietoa: [Autismiliitto](#)

Jos jokin jäi mietityttämään,
ota rohkeasti yhteyttä!

paula.takala@hami.fi

050 5632728